

עדכון אחרון: פברואר 2019

תהליכים בחקלאות – עיבוד שטח ממוכן לקראת זריעה או שתילה

הגדרה

עיבוד שטח ממוכן לקראת זריעה או שתילה הינו עיבוד מכני של חלקות אדמה בעזרת מכונות ייעודיות לצורך הכנת מצע לזריעה או לשתילת גידולי שדה וירקות.

הכנת הקרקע לגידול חדש מבצעים בסדרת עיבודים. מבדילים בין עיבוד ראשוני – עיבוד קרקע עמוק וגס באמצעות מחרשה או משתת, ועיבודים משניים שהם עיבודים קלים יותר שמבוצעים על ידי דיסקוס, קלטרת (קולטיבטור) או מתחחת.

רובן המוחלט של עבודות עיבוד הקרקע בחקלאות מתבצעות באמצעות טרקטור בשילוב עם כלים מכניים אחרים. הסיכון הגבוה ביותר לתאונה בעת הפעלת טרקטור הינו התהפכות. כמו כן, בטרקטור ובמכונות קיימים חלקים מסתובבים כמו מעביר הכוח. אם אלה אינם מוגנים, הם עלולים לגרום לתאונה קשה כאשר חלק בגד או חלק גוף של עובד בא עמם במגע באקראי או בעת ניסיון לתקן תקלה.

המקור לתמונה: Great Plains. Field Cultivator.
<https://www.greatplainsint.com/en-gb/products/717/field-cultivator>

גורמי סיכון עיקריים בתהליך

סיכונים בטיחותיים	גורמי סיכון גהותיים
<ul style="list-style-type: none"> פגיעה בעובד עקב התהפכות הטרקטור פגיעה בעובד עקב מגע עם חלק מסתובב בטרקטור או במכונה פגיעה בעובד עקב מגע עם עצם זר שהוטל ע"י החלק המבצע דריסת עובד או עובר אורח בשדה 	<ul style="list-style-type: none"> חשיפה לרעש מזיק חשיפה לרטט כלל גופי חשיפה לאבק

נוהג טוב לביצוע תהליך עיבוד שטח ממוכן לקראת זריעה או שתילה

ארגון עבודה

- בצע באמצעות בעל מקצוע מתאים הדרכה לעובדים חדשים ולעובדים ותיקים לפחות אחת לשנה בנוגע למניעת סיכונים והגנה מפניהם;
- כלול בתדרוך היומי לפני התחלת העבודה הוראות בטיחות;
- וודא שמפעילי הכלים החקלאיים בעלי רישיונות מתאימים והודרכו היטב לעבודתם הספציפית והוסמכו לכך על ידי בעל המשק;
- לבש מכנסי עבודה ארוכים וחולצת עבודה עם שרוולים ארוכים;
- בגמר יום העבודה וודא שהעובדים מחליפים את בגד העבודה בבגד נקי וכביסת בגדי העבודה נעשית בנפרד מהכביסה הרגילה;
- דווח על מפגעי בטיחות וגהות, ומקרים של תאונת עבודה או "כמעט תאונה";
- בעת עבודה עם ציוד חשמלי השתמש רק בציוד ואביזרי חשמל תקינים אשר נבדקו בהתאם לתקנים מקובלים בתחום החשמל והוראת היצרן.

דרישות גהות ורווחה לעובדים

עיבוד שטח לקראת זריעה או שתילה מתבצע בשטח פתוח בו קיימים גורמים רבים בסביבתו של העובד המהווים סיכוני גהות, כלומר, מסכנים את בריאותו ורווחתו של העובד (בעיקר אבק, סיכונים אקלימיים שגורמים להתייבשות גוף העובד, מכות חום, פגיעות קור וכו'). למניעת פגיעות הנ"ל יש לנקוט אמצעים כלליים לשמירה על גהות במקום העבודה:

- א. הבטחת תנאי עבודה נאותים בעת מזג אוויר קיצוני כולל מחסה בטוח
- ב. הנגשת מקום מנוחה ואכילה
- ג. אספקת ביגוד מתאים לעבודה
- ד. אספקת מי שתייה
- ה. הנגשה של פריטי עזרה ראשונה
- ו. הנגשה של נוחיות סניטרית
- ז. ככל שניתן, קביעת שילוט המורה על הסיכונים באזור העבודה וכן שילוט המורה על שימוש בציוד מגן אישי.